

WEGWIJZER ZENDING EN WERELDDIACONAAT

VOOR KERK IN ACTIE-WERKGROEPEN EN DIACONIEËN

KERK IN
ACTIE
GIRO 456

Protestantse Kerk

INLEIDING EN LEESWIJZER	3
1. ACHTERGRONDEN VAN ZENDING, WERELDDIACONAAT EN KERK IN ACTIE	4
1.1 Bijbelse bron: de eerste christelijke gemeenten als wereldwijd netwerk	4
1.2 Geschiedenis: van zendingsgenootschappen tot Kerk in Actie	5
1.3 Kerk in Actie en de Protestantse Kerk in Nederland	7
1.4 Visie en uitgangspunten van Kerk in Actie	8
1.5 Inhoud geven aan wereldwijd partnerschap	9
2. ORGANISATIE VAN ZENDING EN WERELDDIACONAAT IN DE PLAATSELIJKE GEMEENTE	10
2.1 Plaats in de gemeente	11
2.2 Taakomschrijving	13
2.3 Werkplan	14
2.4 Op zoek naar medewerkers: werven, begeleiden en uitzwaaien	15
2.5 Vergaderen en samenwerken als groep	16
2.6 Bezinning en toerusting van de groep	17
3. AAN HET WERK IN DE GEMEENTE	18
3.1 Kerkdienst	18
3.2 Publiciteit	19
3.3 Op bezoek bij groepen	20
3.4 Kinderen en jongeren	21
3.5 Stands en exposities	22
3.6 Werken met een project: Kerk in Actie Interactief	22
3.7 Geldwerving	23
3.8 Solidariteitsacties	25
4. ONDERSTEUNING BIJ UW WERK	26
4.1 Website, bladen en materialen	26
4.2 Cursussen en bijeenkomsten	27
4.3 Uw vraag op maat beantwoord	28
4.4 Speciale programma's en verwante organisaties	28
4.5 Andere informatiebronnen	29
AFKORTINGEN	30

Kerk in Actie is het zendingswerk en het diaconale werk in binnen- en buitenland van de Protestantse Kerk in Nederland en wordt uitgevoerd mede namens tien oecumenisch georiënteerde kerkgenootschappen.

Kerk in Actie geeft invulling aan de bijbelse opdracht om het bevrijdende Evangelie van Jezus Christus door te geven, mensen in moeilijke omstandigheden te helpen en te bouwen aan een wereld die voor iedereen leefbaar is.

Het werk van Kerk in Actie wordt gedragen door de inzet van duizenden mensen in de plaatselijke gemeenten. Mensen zoals u. Zij zijn actief voor Kerk in Actie, bijvoorbeeld in een zendingscommissie, ZWO-commissie, diaconie of Kerk in Actie-werkgroep.

Deze brochure is bedoeld om iedereen die bij dit plaatselijke werk betrokken is te steunen.

We gaan in op vragen als:

- Wat is de achtergrond van Kerk in Actie? Waar komt deze naam vandaan? Wat staat erover in de kerkorde van de Protestantse Kerk in Nederland? Wat is de 'meerwaarde' van Kerk in Actie?
- Hoe kunnen we een plaatselijke groep opzetten of beter laten draaien?
- Wat is onze opdracht? Welke activiteiten kunnen we ondernemen om aan deze opdracht te werken? Hoe betrekken we de gemeente erbij?
- Welk materiaal kunnen we krijgen? Welk cursusaanbod is er?

De brochure is bedoeld als wegwijzer en naslagwerk. Het is onmogelijk om compleet te zijn. Er zijn andere uitgaven die uitgebreider ingaan op de onderwerpen die in deze handreiking aan bod komen. Daarom werkt deze handreiking vaak als een 'wegwijzer' naar ander materiaal. Meer informatie en actuele ontwikkelingen vindt u op onze website (www.kerkinactie.nl). U kunt ook bellen met de Servicedesk: (030) 880 1456.

Wij hopen dat deze brochure een goede gids zal zijn bij uw plaatselijke werk voor zending en werelddiaconaat.

Hoe kunt u deze wegwijzer gebruiken?

- Als u meer wilt weten over de achtergronden van Kerk in Actie, lees dan hoofdstuk 1
- Als u informatie zoekt over de organisatie van een commissie, lees dan hoofdstuk 2
- Als u praktisch aan de slag wilt > hoofdstuk 3
- Als u meer wilt weten over het beschikbare materiaal, het aanbod aan cursussen, advies op maat en nuttige adressen, lees dan hoofdstuk 4

Bij uw werk wensen wij u veel wijsheid en plezier toe.

Kerk in Actie
2009

KERK ZIJN

Kerk zijn
is een gemeenschap vormen van mensen
die niet alleen geloven in de Heer
maar ook bereid zijn
om in en door een leven van dienstbaarheid
het leven en het woord van de Heer
waar te maken
op een bepaalde plaats,
op een bepaald tijdstip van de geschiedenis.
In de mate dat de gemeenschappen van christenen
helemaal zichzelf zijn
in hun dienstwerk aan de anderen,
in die mate zullen ze het Evangelie van de Heer
waar kunnen maken,
voor zichzelf,
voor de mensen van hun land,
voor de hele wereldgemeenschap.

*Samuel Rayan,
Aziatisch theoloog*

1. ACHTERGRONDEN VAN ZENDING, WERELDDIACONAAT EN KERK IN ACTIE

1.1 BIJBELSE BRON: DE EERSTE CHRISTELIJKE GEMEENTEN ALS WERELDWIJD NETWERK

Het Woord van God, de bijbel, geeft mensen al eeuwenlang hoop en inspireert hen om hun naasten lief te hebben als zichzelf. Zo roept het Oude Testament op om het recht van weduwen, wezen en vreemdelingen te respecteren (zie o.a. psalm 146). Jezus gebruikt in het evangelie van Lucas (4: 18-19) een tekst uit Jesaja om zijn missie te omschrijven: 'De Geest van de Heer rust op mij, want hij heeft mij gezalfd. Om aan armen het goede nieuws te brengen heeft hij mij gezonden, om aan gevangenen hun vrijlating bekend te maken en aan blinden het herstel van hun zicht, om onderdrukten hun vrijheid te geven, om een genadejaar van de Heer uit te roepen'.

Het boek Handelingen beschrijft hoe met het Pinksterfeest, de geboorte van de kerk, de zendingsbeweging begon vanuit het centrum van het Joodse geloof, Jeruzalem, naar het centrum van de macht in de toenmalige wereld: Rome. In Handelingen 6 zien we al dat de jonge kerk voor het eerst diaconaal in actie komt: toen bleek dat de Grieks-sprekende weduwen werden achtergesteld bij de gezamenlijke maaltijd, werden er meteen diakenen aangesteld om er voor te zorgen dat niemand te kort kwam.

Door de zendingsreizen verspreidde het christelijk geloof zich snel over de wereld. In Israël, Klein-Azië, Griekenland en daarbuiten ontstonden gemeenten. Sommige auteurs stellen dat het Evangelie zich zo snel kon verspreiden, omdat de gemeenten veel diaconaal werk deden en hulp gaven aan iedereen ongeacht zijn of haar afkomst, wat ongekend was in die tijd! Deze gemeenten onderhielden contact via brieven, reizigers, maar ook door onderlinge hulpverlening. In 2 Korintiërs 8 lezen we over een collecte van Korintiërs voor (de heiligen in) Jeruzalem, ter voorkoming van een hongersnood. De uitgangspunten van dit 'oecumenisch delen' zijn nog steeds een bron van inspiratie voor het werk van Kerk in Actie.

1.2 GESCHIEDENIS: VAN ZENDINGSGENOOT-SCHAPPEN TOT KERK IN ACTIE

Bij zending denken wij vaak aan een beweging van 'ons' naar 'hen'. Maar zending is niet door ónze kerken ontstaan: onze kerken zijn door zending ontstaan. Vanuit het Midden-Oosten vertrokken zendelingen naar de Britse Eilanden. En via Willibord kwam het Evangelie bij ons in de Lage Landen terecht.

Pas vanaf de achttiende eeuw kwam zending vanuit Europa op gang. In 1797 werd het Nederlands Zendelingen Genootschap opgericht. De zendingsgenootschappen richtten zich meestal op de zending in een bepaald land of een deel van Indonesië en werden in Nederland ondersteund door plaatselijke verenigingen die bijvoorbeeld met het zendingsbuysje geld bij elkaar brachten.

Rond 1900 werd zending meer en meer een officiële taak van de kerken. De synode van Middelburg sprak dit in 1896 uit voor de Gereformeerde Kerken in Nederland. In de Nederlandse Hervormde Kerk kreeg de zending een centrale plaats in de kerkorde van 1951. In de kerkordes werd ook vastgelegd dat plaatselijke gemeenten het zendingswerk dienden te steunen en werden zendingcommissies ingesteld.

Hoewel de zending zich nooit had beperkt tot woordverkondiging, maar ook ziekenhuizen, scholen en landbouwwerk had opgezet, kwam het werelddiaconaat als werksort pas in de twintigste eeuw op gang. Na de Eerste Wereldoorlog verleenden de kerken in Europa hulp aan oorlogsslachtoffers en vluchtelingen. Na de Tweede Wereldoorlog werd dit ook door de in 1948 opgerichte Wereldraad van Kerken aangepakt en ook de watersnoodramp van 1953 in Zuidwest-Nederland gaf een impuls aan het werelddiaconaat. Achtereenvolgens werden opgericht: de Stichting Oecumenische Hulp aan kerken en vluchtelingen (SOH, 1952), de hervormde Sectie Internationale Hulp later Generale Diaconale Raad (1956) en het gereformeerde bureau Wereldhulpactie binnen het Algemeen Diaconaal Bureau (1960). Zo kreeg het werelddiaconaat gaandeweg een plek binnen de kerken.

Zowel bij de zending als het werelddiaconaat onderhielden landelijke bureaus de contacten met de partnerkerken en partnerorganisaties. Het hervormde zendingsbureau en de gereformeerde synode vroegen de plaatselijke gemeenten een financieel aandeel te nemen in dit werk (gereformeerd zendingsquotum, hervormd richtbedrag). Soms was er een speciale band tussen de gemeenten en het werk overzee. Zo hadden de gereformeerde classes jarenlang de financiële verantwoordelijkheid voor zendingarbeiders. De hervormde kerk kende ook aan een classis verbonden zendingswerkers.

In de jaren vijftig en vooral zestig van de 20e eeuw werden veel koloniën in Afrika en Azië onafhankelijk en meestal werden daarbij ook hun kerken zelfstandig. In deze tijd kwam buiten de kerken ontwikkelingssamenwerking op gang. Door de protestantse kerken werd ICCO (Interkerkelijke Coördinatie Commissie Ontwikkelingssamenwerking) opgericht om deel te kunnen nemen aan ontwikkelings-samenwerking en daar ook subsidie van de overheid voor te verwerven.

De onafhankelijke kerken in het buitenland lieten steeds meer hun stem horen in het wereldarmoedevraagstuk en zo groeide het inzicht dat armoede in de wereld niet slechts een gevolg is van een gebrek aan geld, of middelen, of kennis, maar ook te maken heeft met economische en machtsstructuren.

HOE KOMT KERK IN ACTIE UIT ZENDING, WERELDDIACONAAT EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING VOORT?

In de jaren tachtig wilden de protestantse organisaties voor kerkelijke zending, diaconaat en ontwikkelingssamenwerking niet langer gescheiden optrekken én serieus werk gaan maken van wederkerigheid en structuurveranderingen. Zo begonnen in deze jaren de internationale jongeren-uitwisselingen en nam de steun aan initiatieven zoals Max Havelaarkoffie toe.

Ook op plaatselijk vlak groeide in deze jaren door het 'Samen op Wegproces' de eenheid tussen hervormde en gereformeerde commissies, en tussen zendingscommissies en werelddiaconaatsgroepen, die tot ZWD- of ZWO-commissies omgevormd werden. In 1989 werd na de afsluiting van het project Gaven Delen Wereldwijd het ZWO-logo ingevoerd voor het werk van toen nog zelfstandige kerkelijke organisaties.

In 1995 richtten de hervormde, gereformeerde en lutherse bureaus voor zending en werelddiaconaat en enkele kleinere kerken Kerken in Actie op (zie kader), met name om gezamenlijk randkerkelijke en buitenkerkelijke mensen te benaderen. Binnen de kerken bleven de bureaus onder hun eigen naam werken, al kwam er steeds meer materiaal voorzien van het Kerken in Actie-logo.

KERK IN ACTIE OOK NAMENS TIEN OECUMENISCH GEORIËNTEERDE KERKGENOOTSCHAPPEN

Kerken in Actie ging in augustus 1995 van start als een oecumenisch initiatief van tien zendings- en wereld-diaconale organisaties. Ook nu nog werkt Kerk in Actie breder dan de Protestantse Kerk in Nederland. De kerken die, naast de Protestantse Kerk in Nederland, volledig deelnemen aan Kerk in Actie zijn op dit moment: de Algemene Doopsgezinde Sociëteit, de Oud-Katholieke Kerk, de Remonstrantse Broederschap, de Unie van Baptistengemeenten, de Bond van Vrije Evangelische Gemeenten in Nederland, YMCA Nederland, het Leger des Heils, de Zevendedagsadventisten, het Genootschap der Vrienden (Quakers) en de Vrijzinnige Geloofsgemeenschap NPB.

In 2001 werd de naam Kerken in Actie veranderd in Kerkinactie met één gezamenlijk bureau binnen de dienst MDO (Missionair en Diaconaal werk en Oecumenische relaties) van de Samen op Weg-kerken. Daarbij kwamen ook binnenlands diaconaat en missionair werk in Nederland bij Kerkinactie en werd van gemeenten een 'missionair en diaconaal aandeel' gevraagd voor het werk. Sinds januari 2007 schrijven we Kerkinactie als Kerk in Actie en is de buitenlandafdeling samengegaan met de buitenlandafdeling van ICCO, zodat gezamenlijk effectiever en efficiënter de contacten met de partnerorganisaties kunnen worden beheerd. Om het missionair werk in Nederland sterker te kunnen profileren is per januari 2008 tenslotte op wens van de synode het missionaire werk in Nederland een zelfstandig programma geworden binnen de Protestantse Kerk en maakt dit werk geen deel meer uit van Kerk in Actie.

1.3 KERK IN ACTIE EN DE PROTESTANTSE KERK IN NEDERLAND

In de kerkorde van de Protestantse Kerk in Nederland, die in 2004 de Nederlandse Hervormde Kerk, de Gereformeerde Kerken in Nederland en de Evangelisch-Lutherse Kerk in het Koninkrijk der Nederlanden opvolgde, heeft het kerkelijk missionair en diaconaal werk opnieuw een plek gekregen.

De kerkorde benadrukt onder meer dat de héle gemeente geroepen is tot missionair en diaconaal werk, en regelt de samenwerking tussen de plaatselijke gemeente en de landelijke kerk. Zo worden in ordinantie 8 de plaatselijke gemeenten opgeroepen hun missionaire en diaconale arbeid elders in de wereld te verrichten "in samenwerking met de organen van de kerk". Ordinantie 16 vertrouwt aan de organen van de landelijke kerk de leiding en coördinatie van het missionaire en diaconale werk toe en het organiseren en stimuleren van de geldwerving.

De Protestantse Kerk in Nederland presenteert haar programma van zending en diaconaat dus onder de naam Kerk in Actie. Voor het diaconaat van gemeenten die zich rekenen tot de Gereformeerde Bond is het programma Luisterend Dienen opgezet (zie paragraaf 4.4). Een overgangsbepaling in de kerkorde regelt de verhouding tussen de Gereformeerde Zendingsbond (zie paragraaf 4.4) en de synode van de Protestantse Kerk in Nederland.

Onder de naam Kerk in Actie werken dus plaatselijke gemeenten en de landelijke kerk sámen aan hun missionaire en diaconale roeping.

DRIE KERNWOORDEN VAN KERK IN ACTIE: GELOVEN – HELPEN – BOUWEN

- **Geloven** – Het vernieuwende Evangelie heeft door de eeuwen heen mensen hoop gegeven. Ook vandaag inspireert het geloof mensen om in navolging van Christus te kiezen voor naastenliefde. Het Evangelie wijst ons de weg van vrede en gerechtigheid. Dit geloof willen we delen met mensen ver weg en dichtbij. Het Woord van God zet mensen in beweging.
- **Helpen** – Overal ter wereld leven mensen in moeilijke omstandigheden. Armoede, onderdrukking, discriminatie, oorlog of ziekte maakt hun leven moeilijk. Wij kunnen deze mensen helpen. Door geld of goederen te geven, door onze stem te verheffen tegen onrecht, door te luisteren en te bidden.
- **Bouwen** – Onze hulp is er altijd op gericht dat mensen op eigen benen komen te staan. Duurzame verbeteringen komen alleen tot stand via goede samenwerking. Daarom bouwen we, samen met anderen en vanuit een christelijke identiteit, aan een wereld die voor iedereen leefbaar is.

1.4 VISIE EN UITGANGSPUNTEN VAN KERK IN ACTIE

De bovengenoemde geschiedenis leidt tot de volgende uitgangspunten en kernwaarden van Kerk in Actie:

1) KERK IN ACTIE IS VAN EN WERKT NAMENS DE PLAATSELIJKE GEMEENTEN EN DE LANDELIJKE KERK

Kerk in Actie werkt namens de plaatselijke gemeenten van de Protestantse Kerk in Nederland, de andere aangesloten kerken en vele duizenden particuliere donateurs. Plaatselijke gemeenten zijn de opdrachtgevers van Kerk in Actie. De steun aan partners en projecten is op landelijk niveau gebundeld om de kwaliteit en de doelmatigheid van het werk zo groot mogelijk te laten zijn. Plaatselijke gemeenten leveren daar hun aandeel aan door voorlichting, gebed en financiële bijdrage.

2) KERK IN ACTIE VINDT HAAR MOTIVATIE IN DE BIJBEL

Het uitgangspunt is dat ieder mens recht heeft op respect en een menswaardig bestaan, ongeacht geloof, politieke overtuiging, ras, sexe of nationaliteit. De motivatie voor het werk vindt Kerk in Actie in de bijbel, Gods Woord dat oproept tot getuigenis, tot naastenliefde, tot dienstbaarheid en tot het bevorderen van gerechtigheid, in navolging van Jezus. Getuigen en dienen zijn twee kernwoorden in het werk van Kerk in Actie: het vertolken en vertalen van de boodschap van de bijbel en het verbeteren van levensomstandigheden van de allerarmsten.

3) KERK IN ACTIE WERKT MET PARTNERORGANISATIES

Kerk in Actie maakt deel uit van een wereldwijd netwerk van kerken, organisaties en mensen. Zij, onze partners, vragen ons om mee te leven, om te bidden, om financiële steun te geven. Tegelijk kunnen deze partners ons bemoeiden als het gaat om het hoorbaar en zichtbaar maken van het Evangelie of om onze rijkdom te delen.

Als Kerk in Actie zendingsprojecten of diaconale projecten steunt of noodhulp geeft, doet zij dit altijd via en in nauwe samenwerking met plaatselijke kerken en organisaties, op basis van gelijkwaardigheid. Onze partners kennen de lokale situatie van binnen uit en zijn daarom het beste in staat om de hulp op de juiste plek terecht te laten komen. Wij mogen aansluiten bij mensen die hun eigen keuzes maken, die zelf initiatieven ontplooiën. Kerk in Actie wil de zelfstandigheid en zelfvoorziening van de gesteunde partners stimuleren.

Als Kerk in Actie medewerkers uitzendt, dan is dat op verzoek van onze partners. De uitgezonden medewerkers zijn vaak een aantal jaren actief in het missionaire werk, de gezondheidszorg, het onderwijs of de landbouw. Ze zijn in dienst van een (kerkelijke) organisatie in het land zelf. Hun deskundigheid, die soms ter plekke niet aanwezig is, maakt hen waardevol voor de projecten. Bovendien werken ze mee aan de uitwisseling van ervaringen tussen mensen daar en hier. Zo geven wij handen en voeten aan de oecumenische beweging waar wij deel van uitmaken.

1.5 INHOUD GEVEN AAN WERELDWIJD PARTNERSCHAP

Als leden van de christelijke gemeenschap worden we dus dagelijks opgeroepen om samen met christenen wereldwijd en hun bondgenoten, invulling te geven aan onze missionaire en diaconale opdracht. Medegelovigen uit andere landen leren ons kritisch naar onszelf te kijken, en plaatsen ons voor spannende vragen:

- Hoe kunnen we het geloof in onze tijd opnieuw verwoorden en mensen ermee aanspreken?
- Op welke manier kan de kerk de samenleving van dienst zijn?
- Hoe gaan we om met economische groei en technologische veranderingen?
- Op welke manier kunnen we zorgdragen voor het milieu en de klimaatverandering tegengaan?
- Hoe verdelen we de welvaart wereldwijd en in ons eigen land?
- Wat betekent de kerk voor mensen in de verdrukking?
- Hoe stellen we ons op tegenover mensen met een ander geloof?
- Zijn wij bereid om contact te leggen met christenen afkomstig uit andere culturen, dichtbij en ver weg, ook al denken ze over veel zaken heel anders dan wij?

DE PROGRAMMA'S VAN KERK IN ACTIE

Kerk in Actie steunt projecten in binnen- en buitenland en heeft het werk onderverdeeld in de volgende programma's:

Zending

Kerk in Actie bevordert de voortgang van het Evangelie in de wereld. Dit gebeurt onder andere door: het steunen van kerkopbouw, evangelisatie, het stimuleren van gesprekken tussen christenen en andersgelovigen, het versterken van theologische opleidingen, het benutten van nieuwe media en het ondersteunen van onderwijs en jeugdwerk.

Diaconaat

Dienst aan de naaste kan nodig zijn omdat iemand in nood is of in de marge van de samenleving terecht is gekomen. Kerk in Actie zet zich in voor barmhartigheid en gerechtigheid in de Nederlandse samenleving. Om bij te dragen aan een echte samenleving steunt Kerk in Actie in Nederland projecten voor mensen die in armoede leven, vluchtelingen, ex-gedetineerden, verslaafden, gehandicapten, ouderen en jongeren.

Werelddiaconaat

ICCO en Kerk in Actie zijn solidair met mensen die lijden onder onrecht, armoede en geweld (ook natuurgeweld). Dit gebeurt door middel van gezondheidszorg, armoedebestrijding, hulp aan vluchtelingen, steun aan landbouwwerk, het zorgen voor voedsel bij hongersnood en ondervoeding, verbetering van de positie van vrouwen, bevordering van het naleven van de rechten van de mens en stimuleren van initiatieven die bevolkingsgroepen met elkaar verzoenen.

Kinderen in de Knel

Kerk in Actie zorgt voor kinderen die op straat, in bordelen, fabrieken, gevangenissen of oorlogssituaties leven. Kerk in Actie steunt kleinschalige projecten waarin volgens nieuwe methodes gewerkt wordt en waarbij kinderen in hun waarde worden gelaten.

FairClimate

Het klimaat is al veranderd in ontwikkelingslanden. Voor hen is klimaatverandering een ramp, voor ons een bedreiging. FairClimate steunt de mensen die nu worden getroffen door overstromingen en droogte. Kerk in Actie investeert samen met ICCO in duurzame ontwikkelingsprojecten die tevens de uitstoot van CO2 beperken: bosaanplant, irrigatie en schone energieprojecten.

Noodhulp

De noodhulp van ICCO en Kerk in Actie redt mensenlevens in een crisissituatie, geeft kwetsbare groepen mensen meer bestaanszekerheid in tijden van nood en helpt hen bij de wederopbouw van hun samenleving na een ramp. Dat kan een overstroming zijn, een orkaan of ander natuurgeweld, maar ook een burgeroorlog brengt mensen in een noodsituatie, bijvoorbeeld omdat zij hun huizen moeten ontvluchten. ICCO en Kerk in Actie steunen lokale organisaties die toegang hebben tot de slachtoffers en het rampgebied. Zij werken hierbij samen met de SHO (Samenwerkende Hulp Organisaties) en het programma ACT (Action by Churches Together) van de Wereldraad van Kerken.

MEELEVEN – FINANCIËLE STEUN – SOLIDAIR ZIJN

Door dit wereldwijde partnerschap gaat het bij Kerk in Actie om meer dan geld werven voor projecten. Natuurlijk is geld belangrijk om het werk mogelijk te maken, maar onze partners vragen ons ook om met hen mee te leven, belangstelling te hebben voor hun situatie en voor hen te bidden. Daarom besteedt Kerk in Actie veel aandacht aan het informeren van gemeenteleden en ambtsdragers over haar werk, zodat wederzijds meeleven mogelijk wordt.

Onze partners vragen daarnaast om solidair met hen te zijn, om voor hen op te komen. Bijvoorbeeld door een eerlijke prijs te betalen voor producten die bij hen worden gemaakt. Of door brieven te schrijven als mensen om hun overtuiging in de gevangenis zitten. Daarom werken Kerk in Actie en haar partners samen met andere organisaties om regeringen te bewegen te bouwen aan een wereld die voor iedereen leefbaar is.

Binnen het geheel van wereldwijde relaties worden plaatselijke gemeenten uitgenodigd hun eigen plek in te nemen, en via Kerk in Actie Interactief heel concrete relaties aan te gaan met onze partnerorganisaties. (Zie voor meer informatie over Kerk in Actie Interactief paragraaf 3.6.)

2. ORGANISATIE VAN ZENDING EN WERELDDIACONAAT IN DE PLAATSELIJKE GEMEENTE

2.1 PLAATS IN DE GEMEENTE

In de praktijk steunen verschillende groepen in de plaatselijke gemeente het werk van Kerk in Actie. Dit kan van plaats tot plaats variëren. De diaconie verzorgt soms zelf het werelddiaconaat, of heeft dit gedelegeerd aan een werkgroep werelddiaconaat of ZWO-commissie. De zending wordt gedaan door een zendingscommissie, ZWO-commissie, of missionaire werkgroep. Verder wordt er vaak samengewerkt met andere groepen binnen of buiten de gemeente, zoals de kindernevendienstleiding, de predikant of de plaatselijke Wereldwinkel. Een goede zaak want de hele gemeente heeft een missionaire en diaconale roeping, niet alleen de diakenen of de commissieleden.

WAT IS DE BESTE ORGANISATIEVORM?

De situatie kan van plaats tot plaats verschillen. De kerkorde van de Protestantse Kerk in Nederland stelt dat de kerkenraad de verantwoordelijkheid draagt voor het instellen van commissies om haar bij te staan en bepaalt dat de gemeente haar missionaire opdracht elders in de wereld vervult onder leiding van "het betreffende orgaan van de gemeente" en haar diaconale opdracht elders in de wereld "onder leiding van de diakenen". Verder dient er afstemming tussen het missionaire en diaconale werk te zijn, zonder dat het helemaal in elkaar opgaat. Tenslotte regelt de kerkorde de samenwerking met "het landelijke orgaan" (Kerk in Actie). Dus als in een gemeente zending en werelddiaconaat door verschillende groepen worden gedaan (bv. de zendingscommissie resp. de diaconie) dan dienen er goede afspraken te komen over de samenwerking tussen die beide groepen. En als er in een gemeente een Kerk in Actie-werkgroep is of een ZWO-commissie, dan dient er een goede afstemming te zijn met de diaconie, door één of meer diakenen lid te laten zijn van de Kerk in Actie-werkgroep.

RELATIE TOT DE KERKENRAAD

De kerkorde lijkt er door de keuze van het woord 'orgaan' de voorkeur aan te geven, dat de zendingscommissie of Kerk in Actie-werkgroep een commissie is van de kerkenraad. Daarom wordt een zendingscommissie of Kerk in Actie-werkgroep ingesteld door de kerkenraad (zie ordinantie 8, artikel 1, lid 3), waarmee deze werkt in opdracht van, onder verantwoordelijkheid van en in verantwoording aan de kerkenraad. De kerkenraad stelt die commissie dus in en stelt ook haar taakomschrijving vast. Op deze manier weet de commissie wat er van haar verwacht wordt.

Er staat in de kerkorde geen bepaling dat in zo'n commissie ook een ambtsdrager zitting moet hebben. Natuurlijk mag dat wel. De diaken die in de Kerk in Actie-werkgroep zit, kan zorgen voor samenwerking en informatieuitwisseling

met de diaconie. De commissie rapporteert aan de kerkenraad en in afschrift aan de diaconie.

Meer over de kerkorde van de Protestantse Kerk in Nederland vindt u op de website www.pkn.nl > Bestuur en organisatie > Kerkorde & Regelingen

BELEIDSPLAN VAN DE GEMEENTE

Volgens de kerkorde maakt iedere kerkelijke gemeente eens in de vier jaar een beleidsplan. Dit beleidsplan beschrijft de gewenste ontwikkeling van de gemeente op hoofdlijnen. De kerkenraad is hier verantwoordelijk voor en dient ook de gemeente en de groepen in de gemeente daarbij te betrekken. U kunt de kerkenraad daarbij behulpzaam zijn door mee te denken over de manier waarop zending en diaconaat in het beleidsplan een plaats krijgen.

Meer weten? Zie: www.pkn.nl > webwinkel > werkboek Bronnen voor beleid

KERK IN ACTIE-WERKGROEP?

Als uw commissie zich speciaal voor het werk van Kerk in Actie inzet, geven we u graag het advies om haar de naam Kerk in Actie-werkgroep te geven. Op deze manier laat u de verbinding zien van uw gemeente met de Protestantse Kerk in Nederland en laat u zien dat Kerk in Actie niets anders is dan het zendings- en diaconale werk van onze kerk dat mede namens u en uw gemeente wordt uitgevoerd. Omdat veel mensen Kerk in Actie kennen uit de folders, mailings of uit de media bevordert dit ook de herkenbaarheid. Let er alstublieft op dat mensen Kerk in Actie niet gaan afkorten tot 'KIA'.

Voor gemeenten waar de plaatselijke situatie doorslaggevend is kan men uiteraard afwijken van dit advies. Bijvoorbeeld in gemeenten die zowel aandacht besteden aan Kerk in Actie als aan het programma Luisterend Dienen of de GZB (Gereformeerde Zendingsbond).

WAAROM IS HET GOED OM DE TAAKOMSCHRIJVING EN HET WERKPLAN OP PAPIER TE ZETTEN?

- De continuïteit is beter gewaarborgd.
- Er komt lijn in het werk, je voorkomt 'hap-snap-werk'.
- Het geeft duidelijkheid: je weet waar je aan toe bent.
- Je kunt ergens op teruggrijpen.
- Je kunt jezelf controleren: hebben we geen dingen laten liggen?
- Je kunt je verantwoorden naar de kerkenraad (en de diaconie).
- Voor nieuwe leden is het makkelijk om een overzicht van het werk te krijgen.
- Uiteindelijk win je er tijd mee omdat het niet nodig is te discussiëren over zaken die al zijn afgesproken.

2.2 TAAKOMSCHRIJVING

Het is verstandig om spelregels af te spreken en de werkwijze van de commissie op papier te zetten. Hierboven kwam al het beleidsplan van de gemeente aan de orde. Daarnaast kunnen we onderscheid maken tussen een taakomschrijving en een werkplan.

HET VERSCHIL TUSSEN EEN TAAKOMSCHRIJVING EN EEN WERKPLAN

In een taakomschrijving staan het doel, de taken, de samenstelling van de commissie, de verantwoordingslijnen en dergelijke. Een taakomschrijving noemt de algemene doelstellingen en taken, bijvoorbeeld verwijzend naar de drieslag meeleven – financiële steun – solidair zijn. Een taakomschrijving staat vast voor een lange tijd.

In een werkplan vult u vanuit die doelstellingen heel concreet de taken en activiteiten in. Een werkplan geldt voor een kortere of langere periode, voor bv. een heel jaar of een seizoen.

Taakomschrijving en werkplan hoeven geen dikke nota's te worden. Soms kan het op één of twee A4-tjes.

WAT KAN ER IN EEN TAAKOMSCHRIJVING STAAN?

a. *Naam van de commissie en in opdracht van welke kerkelijke gemeente(n) zij werkt*

b. *Doel*

Hierin omschrijft de commissie wat ze met haar werk beoogt. Bijvoorbeeld: "De gemeente betrekken bij haar missionaire en diaconale roeping wereldwijd door mee te leven met, financiële steun te geven aan en solidair te zijn met de partners van Kerk in Actie."

c. *Taak*

Een opsomming van de taken van de groep in hoofdstukken. Voorbeelden zijn: meewerken aan kerkdiensten en gemeenteactiviteiten, geldwerving, voorlichting. Verder kunt u volstaan met een verwijzing naar het werkplan.

d. *Samenstelling*

Hierin kunt u vermelden:

- Het (minimum) aantal leden.
- Hoeveel en welke ambtsdragers zitting hebben in de commissie, bijvoorbeeld één ouderling (met missionaire taken) en één (wereld)diaken.
- De functie van voorzitter, secretaris en penningmeester. Zonder namen te noemen want die kunnen wisselen.
- De manier waarop voorzitter, secretaris en penningmeester worden gekozen.

d. *Zittingstijd en benoeming*

- De ambtsdragers kunnen zitting hebben gedurende hun ambtstermijn. Daarna kunnen zij lid blijven van de commissie, met als voordeel dat zij al ervaring hebben met het werk.
- Het is goed een zittingstermijn te noemen en het aantal keren dat een herbenoeming plaats kan vinden (bv. een zittingstermijn van vier jaar met één maal de mogelijkheid tot een aansluitende herbenoeming). Mensen zijn vaak eerder bereid voor een beperkte tijd iets te doen dan voor een onbeperkte tijd. Doorstroming is ook van belang voor een blijvend creatieve commissie.
- Formeel hoort de kerkenraad alle leden te benoemen. U kunt in de taakomschrijving opnemen dat de commissie in de gelegenheid wordt gesteld nieuwe leden ter benoeming voor te dragen.
- Voor de continuïteit is het handig als niet alle leden tegelijkertijd aftreden. Daartoe kunt u een rooster van aftreden opstellen.

e. *Vergaderingen*

- Hoe vaak wordt er minimaal vergaderd per seizoen?
- Hoe vaak vergadert het dagelijks bestuur?
- In welke gevallen wordt een extra vergadering belegd?

f. *Financiën*

- Het opstellen van een begroting en een financieel jaarverslag
- Hoe vindt de geldwerving plaats?
- Wie beheert de gelden en draagt deze af aan Kerk in Actie?
- Wie betaalt de werkkosten van de commissie? Het verdient aanbeveling dat de kerkenraad de werkkosten vergoedt, om tot uiting te brengen dat de commissie werkt in opdracht van de gemeente.

g. *Verantwoording*

- Verantwoording door de kascommissie (vaak heeft de kerkenraad dit al geregeld voor alle commissies in de gemeente)
- Verantwoording door de commissie d.m.v. een schriftelijk jaarverslag. Een jaarlijkse mondelinge toelichting van werkplan en jaarverslag op de kerkenraadsvergadering is goed voor het onderlinge contact. Een jaarverslag hoeft niet lang te zijn. Geschikte delen kunt u overnemen in het kerkblad.

h. *Centrale commissie en wijkcommissies*

Sommige grotere gemeenten kennen centrale commissies en wijkcommissies. Men kan in dat geval beschrijven hoe de verhouding is tussen beide. Bv. hoeveel leden uit de wijken worden afgevaardigd naar de vergaderingen van de centrale commissie.

2.3 WERKPLAN

Met de taakomschrijving als raamwerk is het handig om als groep te werken met een jaarlijks werkplan. Een werkplan geeft richting aan wat je doet en waarom, en stelt prioriteiten. Wat vinden we met elkaar belangrijk in het werk? Wat signaleren we? Waar willen we ons sterk voor maken? Het werkplan maakt ook duidelijk wie voor wat verantwoordelijk is en wanneer welke activiteiten plaats vinden.

Aandachtspunten:

- Begin, om de creativiteit te bevorderen, met brainstormen over mogelijke activiteiten, breng daarna pas prioriteiten aan.
- Probeer te denken vanuit 'het gewone gemeentelid'. Hoe kunnen zij iets merken van het werk van uw commissie?
- Houd rekening met het beleidsplan van uw gemeente.
- Een hulpmiddel is het inventariseren van de activiteiten die nu al worden ondernomen. Is er evenwicht tussen de verschillende activiteiten? Denk aan de drieslag meeleven – financiële steun – solidair zijn.
- Met welke groepen binnen of buiten de gemeente hebt u contact? Met welke niet? Sluit aan bij bestaande (kerkelijke) activiteiten. Bijvoorbeeld: is er een rommelmarkt? Vraag dan of de opbrengst een keer kan worden besteed aan het werk van Kerk in Actie.
- Vergelijk eens welke activiteiten u in de praktijk onderneemt en welke u eigenlijk graag zou willen doen.
- Maak keuzes. Niet alles wat u wilt, of wat u wordt aangereikt, hoeft u uit te voeren. Stel prioriteiten en overvraag uzelf en de gemeente niet. Een jaarthema (bv. 'getuigen', 'vluchtelingen' of 'Zambia') of het gericht werken met een partner of project via Kerk in Actie Interactief kan als rode draad dienen bij de keuze van activiteiten en doelgroepen.

Het werkplan kan de vorm krijgen van een eenvoudige tabel, waarin u de activiteiten chronologisch noteert. Denk daarbij aan:

- Heldere doelstellingen. Het is handig als u de doelstellingen in meetbare vorm opschrijft. Bijvoorbeeld: "6 keer een stukje in het kerkblad en 5 keer een collecteafkondiging op zondagmorgen" is concreter dan "het verzorgen van publiciteit".
- Een goede taakverdeling in de commissie én het betrekken van mensen van buiten de commissie.
- Spreiding in de tijd (rekening houden met het kerkelijk jaar).
- Het vermelden van de collectiezondagen.
- Andere vormen van voorlichting en geldwerving.
- Verschillende doelgroepen: kerkdienstbezoekers, groepen in de gemeente, kinderen, mensen die minder kerkelijk betrokken zijn, mensen die geen lid zijn van de gemeente.
- Het opnemen van enkele hoogtepunten (een speciale kerkdienst, een spreker uitnodigen, een film vertonen, een musical voorbereiden enz.).
- Goede publiciteit (maak ook hiervoor een plan).
- Deelname aan cursussen, voorlichtingsavonden of werk- of ontmoetingsdagen die worden aangeboden.

40DAGENTIJD CAMPAGNE

Elk jaar organiseren ICOO en Kerk in Actie in de 40dagentijd een campagne rond een thema uit het werk. Er staan verschillende projecten uit zowel Nederland als het buitenland centraal. De campagne biedt u de gelegenheid om zowel binnen als ook buiten de kerk extra aandacht te vragen voor dit werk. De 40dagentijd is dus een 'thema-periode'.

Meer weten?

Kijk op: www.kerkinactie.nl/40dagentijd of lees de Kerk in Actie nieuwsbrief.

OPZET VAN EEN WERKPLAN MET ENKELE VOORBEELDEN

Wanneer? Waar?	Wat? (welke activiteiten)	Waarom? (doelstelling)	Voor wie? (doelgroep)	Door wie? Met wie?	Middelen Kosten	Resultaat
Okt.	Werelddiaconaaits-zondag	Informereren, geldwerving	Kerkbezoekers	Jan en Aaf	Collecteafkondiging, affiches, folders	> 100 kerkgangers bereikt
Nov.	Basiscathechese (DVD draaien, tekeningen maken voor partner in Kenia)	Informereren, educatie, partnercontact	Cathechisanten 11-13 jaar	Leo en David	DVD over het werk van Kerk in Actie, tekenmateriaal	10 jongeren bereikt, tekeningen getoond in kerk en kerkblad
40dagentijd	Sobere maaltijd	Informereren	Gemeenteleden	Leo en de gemeen- schapsvorming	Inkoop maaltijd	20 deelnemers

EVALUATIE EN JAARVERSLAG

Aan het eind van een belangrijke activiteit of seizoen is het leerzaam om een evaluatie te houden. U kunt het werk bespreken aan de hand van vragen als:

Wat wilden we bereiken? Wat is er van terechtgekomen? Wat ging er goed en waarom? Wat is niet gelukt en waarom niet? Wat vonden we leuk? Hoe verliep de samenwerking? Kon iedereen tot zijn recht komen? Wat hebben we ervan geleerd? Hoe gaan we verder?

Zo leidt de evaluatie naar een bijstelling van de plannen en naar een nieuw werkplan. Een goede evaluatie is goed bestede tijd!

Het jaarverslag is een bijzondere en publieke vorm van evalueren: door het opstellen van een jaarverslag kan de commissie verslag uitbrengen aan de kerkenraad, de diaconie en de hele gemeente.

2.4 OP ZOEK NAAR MEDEWERKERS: WERVEN, BEGELEIDEN EN UITZWAAIEN

Soms is het vinden van commissieleden best lastig. Een paar tips:

- Sommige gemeenten hebben een vacaturecommissie of een vacature- of 'talentbank'. Maak daar gebruik van. Publiceer ook in het kerkblad dat u mensen zoekt.
- Mensen persoonlijk benaderen werkt vaak het beste. Kijk ook rond buiten de kring van bekenden.
- Vraag bekenden of zij mensen weten voor de commissie: "Wij hebben enthousiaste, betrokken mensen nodig voor onze commissie. Weet u iemand met die en die kwaliteiten (creatief, actief, relaties hebbend met ... enz.)?" Mochten de genoemde personen dan nee zeggen, dan kunt u hen weer vragen of zij nog mensen kennen etc.
- Als iemand aarzelt, nodig hem of haar dan uit om een keer als gast bij de vergadering te komen om kennis te maken.
- Vertel helder en eerlijk hoeveel tijd (in avonden of dagdelen) de taak kost en voor hoe lang deze geldt.
- Tenslotte kunt u mensen ook voor een éénmalige of kortlopende taak vragen, zonder dat ze vast lid hoeven te worden van de commissie. Zo kunt u complete projectgroepen vormen.

Nieuwe leden laat u natuurlijk niet aan hun lot over maar helpt u om zich in te werken. Zij kunnen een tijdje 'mee-lopen' met een commissielid, vooraf een aantal vergaderingen bijwonen, introductiegesprekken met enkele leden hebben of een 'mentor' aan wie ze al hun vragen kunnen stellen. Vertel nieuwe leden ook waar ze terecht kunnen voor aanvullende ondersteuning.

Ook als mensen afscheid nemen uit de commissie kunt u van uitzwaaiengesprekken veel leren hoe het werk in de commissie is bevallen.

Meer weten? Zie: www.pkn.nl > webwinkel > werkboek *Werven begeleiden en uitzwaaien*. Zie ook hoofdstuk 4.

2.5 VERGADEREN EN SAMENWERKEN ALS GROEP

De commissie vergadert om zich te bezinnen op haar opdracht, een werkplan te formuleren, om te evalueren en om activiteiten te plannen en uit te voeren.

Enkele aandachtspunten:

- a. Bereid u goed voor op een vergadering. Het moderamen (voorzitter, secretaris en penningmeester) stelt de agenda op, neemt de ingekomen stukken door en evalueert de uitvoering van de besluiten die op de vorige vergadering genomen zijn.
- b. Werk met een jaarplanning. Uit het werkplan rollen vanzelf de agendapunten.
- c. Nodig de leden op tijd uit voor de vergadering en stuur ze een uitnodiging met agenda en de benodigde bijlagen, zodat ze zich op de vergadering kunnen voorbereiden.
- d. De voorzitter kan een goed verloop van de vergadering bevorderen door:
 - Elk agendapunt kort in te leiden.
 - Ervoor te zorgen dat de leden in de discussie bij het onderwerp blijven.
 - Ervoor te zorgen dat iedereen zijn of haar mening durft te geven.
 - Zichzelf zo laat mogelijk in de discussie te mengen.
 - De discussie samen te vatten en genomen besluiten helder te formuleren voor de notulen.
 - De tijd te bewaken. Vaak is het prettig om aan het begin van de vergadering met elkaar een eindtijd af te spreken.
- e. Maak een besluitenlijst, verspreid deze snel na de vergadering onder de leden.

Meer weten? Kijk op www.vergaderwijzer.nl.

SAMENWERKING IN DE COMMISSIE

Een commissie moet een team zijn. Probeer u dan ook het werk over alle leden van de commissie te verdelen, gebruik makend van ieders capaciteiten, mogelijkheden en contacten. Dat bevordert het teamverband en stimuleert de betrokkenheid bij de groep.

Mochten zich bij de uitvoering conflicten voordoen die niet door een goed gesprek in de groep kunnen worden opgelost, dan is het zaak tijdig de zaak voor te leggen aan de kerkenraad, die zonodig deskundige hulp kan inschakelen, bijvoorbeeld een gemeenteadviseur van de Protestantse Kerk in Nederland.

Meer weten over conflicthantering?

Kijk op www.churchmediation.nl.

2.6 BEZINNING EN TOERUSTING VAN DE GROEP

Vaak gaat er al veel tijd zitten in plannen en uitvoeren van activiteiten. Toch blijkt het zinvol om op de agenda ook ruimte te maken voor bezinning en toerusting. Bij bezinning kunt u denken aan het onderlinge gesprek over uw motivatie, wat u gaande houdt, wat u inspireert. Met toerusting vergroot u uw kennis van zaken. Enkele leden kunnen dit voorbereiden en zonodig een deskundige van buitenaf inschakelen. Door in uw eigen commissie inhoudelijke thema's te bespreken oefent u al doende in het geven van voorlichting tijdens kerkdienst of gemeenteavond. Bij toerusting kunt u ook denken aan het bezoeken van cursussen, voorlichtingsavonden en het advies vragen aan Kerk in Actie of de gemeenteadviseur. Een handig hulpmiddel is hierbij de Kerk in Actie Nieuwsbrief (op papier of per e-mail te ontvangen), waarin acties, collectes, werkdagen en nieuw werkmateriaal worden aangekondigd.

Zie hoofdstuk 4 voor materiaal en advies op maat. Hieronder volgen een aantal mogelijkheden hoe u de gemeenteleden kunt betrekken bij het werk van Kerk in Actie. Het lijkt veel maar het is de kunst creatief te zijn: mogelijkheden te combineren en te vertalen naar uw plaatselijke situatie. Niet alle mogelijkheden zullen evenveel aandacht krijgen, maar dat hoeft ook niet. Het is beter een aantal keuzes te maken en een paar dingen goed te doen. Nu eens ligt het accent op de ene, dan weer op een andere hoofddoelstelling (meeleven – financiële steun – solidair zijn).

3. AAN HET WERK IN DE GEMEENTE

3.1 KERKDIENTST

Elke kerkdienst heeft een missionair en diaconaal karakter. De Kerk in Actie-werkgroep kan voorbede vragen voor de nood in de wereld (bv. in het kyriëgebed) en gebedsintenties aandragen. Overleg hierover met de predikant. Kerk in Actie vraagt uw gebed voor onze partners in binnen- en buitenland en geeft op de website suggesties, die u kunt printen (kijk op www.kerkinactie.nl/voorbeden).

De collecte is in de liturgie een deel van de 'dienst van het antwoord'. De Protestantse Kerk in Nederland en Kerk in Actie geven elk jaar een collecterooster uit waarop de collectes voor Kerk in Actie staan aangegeven. Op deze zondagen stelt Kerk in Actie collectemateriaal beschikbaar met voorbeeldprojecten, achtergrondinformatie en liturgie-suggesties. Meer informatie vindt u op de collectewebsite: www.kerkinactie.nl/collectes (zie ook hoofdstuk 4).

Een persoonlijke collecteaankondiging spreekt mensen erg aan en u kunt uw verhaal ondersteunen met foto's of een beamerpresentatie. Kerk in Actie heeft op een aantal

collectezondagen foto's of powerpointpresentaties beschikbaar die via de website te downloaden zijn. U kunt ook foto's laten zien van uw Kerk in Actie Interactief project. Uw gemeenteadviseur (zie hoofdstuk 4) kan u een cursus aanbieden, om te oefenen in het schrijven van een persoonlijke collecteaankondiging, of het houden van een praatje.

Speciale zondagen. In sommige diensten (zendingsweken, werelddiaconaatsondagen) kan het werk van Kerk in Actie extra aandacht krijgen. Een goede voorbereiding is dan nodig. De commissie kan dit samen met de predikant, organist en leiding van de kindernevendienst of jeugdkerk doen. Zo kunnen preek, voorbede, liederen, collecteaankondiging en collecte één geheel vormen. Tijdens zulke zondagen kunt u de wereldwijde verbondenheid laten klinken door liederen uit één van de zusterkerken te zingen. Gebruik bijvoorbeeld de bundel *Hoop van alle volken* van Kerk in Actie of kijk op de website www.kerkenmilieu.nl. Ook de kinderen van de kindernevendienst of zondagschool kunt u vragen mee te doen.

3.2 PUBLICITEIT

Als commissie hebt u vele mogelijkheden om publiciteit te verzorgen. Denk maar aan aankondigingen en artikelen in kerkblad of weekbrieven, affiches op publicatieborden in kerken, kerkelijke gebouwen, verenigingen en scholen te hangen, en door afkondigingen te doen tijdens de kerkdienst. Vergeet ook de plaatselijke dag- en weekbladen niet! Wat betreft de inhoud hoeft u zich niet te beperken tot aankondigen van collectes of activiteiten. Wat dacht u van een bijbelstudie of meditatie, een interview, een boekbespreking of informatie over uw project. U kunt gebruik maken van teksten en foto's van Kerk in Actie, deze vindt u op de website. Denk ook aan illustraties, niet alleen aan tekst!

Omdat tegenwoordig bijna iedereen over internet beschikt, kunt u ook veel mensen bereiken via de website van uw gemeente of via e-mail. Plaats voor de herkenbaarheid bij uw berichten niet alleen uw eigen logo, maar ook het logo van Kerk in Actie. Op uw website kunt u doorlinken naar de website van Kerk in Actie. Natuurlijk is het niet nodig dat leden van de commissie dit alleen moeten doen: u kunt gemeenteleden vragen die vaardigheden op dit gebied hebben.

Meer weten? Neem voor een PR-cursus contact op met uw gemeenteadviseur, u kunt dan o.a. oefenen met het opstellen van een persbericht. De Protestantse Kerk in Nederland helpt plaatselijke gemeenten voor een bescheiden tarief bij het maken van een eigen website. Kijk op: www.protestantsekerk.net.

3.3 OP BEZOEK BIJ GROEPEN

Het werk van Kerk in Actie biedt veel kansen tot gesprek: wat betekent geloven in de eigen samenleving? Hoe gaan we het gesprek aan met moslims? Hoe gaan we om met de verhouding tussen arm en rijk in de wereld en in Nederland? Hoe kunnen we zorgen voor het milieu en de klimaatverandering tegengaan? Als u via Kerk in Actie Interactief verbonden bent met een partnerorganisatie valt daar vaak ook veel over te vertellen.

Kleinere kringen zijn geschikt voor het houden van gesprekken over deze onderwerpen. U kunt denken aan een ouderengroep, de bijbelkring, het leerhuis, een gespreksgroep of groothuisbezoek, of een bezinnend gesprek op kerkenraads- of diaconievergadering. Een speciale avond of een 'reguliere' gemeenteavond is ook geschikt om inhoudelijke thema's gemeentebreed aan de orde stellen.

TIPS:

- Neem tijdig contact op met de leiding van deze groepen.
- Verzamel op tijd materiaal en maak werk van een goede voorbereiding.
- Denk aan werkvormen voor gesprek, overleg hierover met uw gemeenteadviseur.
- Een bijzondere vorm van gesprek is intercultureel bijbellezen: samen met een groep in een ander land de bijbel lezen. Kerk in Actie Interactief heeft een folder over dit onderwerp en een handleiding die u vindt op www.kerkinactie.nl/interactief > **samen bijbel lezen**.
- Denk aan creatieve werkvormen: behalve praten kun je ook samen iets doen: bv. een hongerdoek maken.
- Laat ook wat zien: bv. de DVD-presentatie van Kerk in Actie (een filmpje van zeven minuten) of foto's van een project (u heeft dan een computer, beamer, scherm en eventueel geluidsboxen nodig. Als uw kerk deze niet heeft, dan is dit materiaal wellicht te leen van een school in de buurt).
- Als u een spreker uitnodigt, maak dan genoeg publiciteit. Nodig mensen ook persoonlijk uit.

Meer weten? Zie hoofdstuk 4.

3.4 KINDEREN EN JONGEREN

Overleg met de leiding van zondagsschool/kinderneven-dienst en jeugdkerk of zij aandacht willen besteden aan Kerk in Actie. Goede momenten zijn de vaste collectiezondagen, de 40dagentijd of de periode waarin uw gemeente actie voert voor een speciaal project. Soms voert het blad Kind op Zondag, dat veel wordt gebruikt in het kinder- en jeugdwerk, actie voor een project van Kerk in Actie.

Ook in catechese en jeugdwerk zijn mogelijkheden om aandacht te vragen voor Kerk in Actie:

- Jongeren willen graag een concreet beeld hebben. Werken met een voorbeeldproject, bv. via Kerk in Actie Interactief, dat maakt het voor hen tastbaarder.
- Met leuke werkvormen kunt u het gesprek met jongeren op gang brengen. Bv. met een spel of film (vraag hiernaar bij de gemeenteadviseur).
- Houd een geldwervingsactie met jongeren (zie paragraaf 3.7 over geldwerving). Jongeren vinden het vaak leuk om in actie te komen en zo iets te betekenen voor een ander.

- Jongeren zijn erg handig met computers: vraag hen eens een mooie powerpointpresentatie te maken.
- Als jongeren over hun grenzen heen willen kijken, kunnen ze terecht bij Togetthere, het internationale jongerenprogramma van ICCO en Kerk in Actie. Ze kunnen voor kortere of langere tijd, individueel of als een groep, op reis. Kijk op www.togetthere.nl en zie hoofdstuk 4 voor meer informatie.

U kunt aanbieden op scholen te vertellen over een project van Kerk in Actie. Soms hebben scholen speciale leerprojecten rond een bepaald land of thema (bv. de waterproblematiek) in het vak 'wereldoriëntatie' of 'AEG (Aardijkskunde, economie geschiedenis)', LEVO (levensbeschouwelijke vorming), godsdienst of maatschappijleer. Kinderen en jongeren kunnen bv. tekeningen, collages of maquettes maken die in een kerk worden geëxposeerd. Of u kunt samen met basisscholen een school-en-kerk-viering houden.

EXTRA TIPS OM EEN STAND IN TE RICHTEN

- werk met hoogteverschillen
- leg een kleurrijkkleed over de tafel
- hang een spandoek van Kerk in Actie op
- bestel pepermuntjes en ballonnen van Kerk in Actie
- draai de DVD-presentatie Kerk in Actie
- zet een collectebus neer

3.5 STANDS EN EXPOSITIES

Zowel in de kerk bij het koffiedrinken, als op de jaarlijkse braderie of rommelmarkt in uw woonplaats kunt u met een stand uw werk zichtbaar maken. Bij Kerk in Actie kunt u diverse materialen bestellen die u kunt gebruiken voor de inrichting van stands tijdens gemeenteavonden, start-zondagen, braderieën e.d. U kunt producten bekijken of bestellen via de webwinkel. Of vraag om advies bij de Servicedesk.

Op uw kraam kunt u ook de Missiezendingskalender verkopen. Dit is een uitgave van Kerk in Actie samen met de Nederlandse Zendingsraad en Mensen met een missie. Op deze kalender staan prachtige afbeeldingen van een kunstenaar uit een bepaald land en achtergrondinformatie over het christendom en het leven in dat land. In de nieuwsbrief van Kerk in Actie leest u hoe u de kalender kunt bestellen.

Meer weten? Kijk op www.missiezendingskalender.nl

3.6 WERKEN MET EEN PROJECT: KERK IN ACTIE INTERACTIEF

Kiezen voor een land, een project of een thema maakt het werk van Kerk in Actie concreet en is vaak een enorme stimulans voor de betrokkenheid van uw gemeente. Van de projecten die centraal staan tijdens collectes is vaak extra materiaal beschikbaar. Zie hiervoor de website www.kerkinactie.nl/collectes.

Wilt u voor langere tijd aan de slag met een project of een directer contact aangaan met een partnerorganisatie? Dan is er Kerk in Actie Interactief. U kiest, in overleg met een gemeenteadviseur van Kerk in Actie Interactief, een project, land of thema uit de projectenlijst van Kerk in

Actie. We spreken af met welk bedrag en voor hoe lang u het gekozen project wilt steunen. De opbrengsten van deze acties worden besteed aan het door u gekozen project.

Kerk in Actie helpt u om uw Interactief-contact tot een succes te maken. Zo krijgt u extra informatie over het project zoals verslagen en foto's. In veel gevallen is er e-mailcontact mogelijk met de mensen die u steunt. Ook komen Kerk in Actie-medewerkers die het project hebben bezocht graag een presentatie houden in uw gemeente. U kunt met mensen van het project samen de bijbel gaan lezen via intercultureel bijbellezen, hen uitnodigen om naar Nederland te komen of met een groep (jongeren) het project bezoeken. Aan sommige projecten is een uitgezonden medewerker verbonden. Via rondzendbrieven houden zij u op de hoogte houden van hun ervaringen. Tijdens hun verlof kunt u hen uitnodigen voor een kerkdienst of activiteit.

Veel van wat in de andere paragrafen van dit hoofdstuk is gezegd over kerkdiensten, werken met groepen, publiciteit e.d. is ook hier van toepassing. Het is erg leuk om het project zichtbaar te maken in uw gemeente, bv. met een tentoonstelling, kaarten, foto's en gebruiksvoorwerpen in het land. Ook kan een contact met een land elders in de wereld aanleiding zijn om contact te zoeken met een van de migrantenkerken in Nederland.

Meer weten over Kerk in Actie Interactief?

Kijk op www.kerkinactie.nl/interactief.

Informatie over uitgezonden medewerkers vindt u op www.kerkinactie.nl > wereldwijde hulp > uitgezonden medewerkers.

Informatie over migrantenkerken op www.pkn.nl > actief in de kerk > landelijke werkerterreinen > migrantenkerken.

3.7 GELDWERVING

Het inzamelen van geld is een belangrijke manier om de partnerorganisaties van Kerk in Actie te helpen. Zonder geld kunnen we onze partnerkerken en -organisaties niet steunen. Kerk in Actie is voor haar inkomsten bijna volledig afhankelijk van bijdragen uit de gemeenten en van particuliere donateurs. Uw inzet doet er dus toe!

Er zijn heel wat creatieve manieren om geld in te zamelen (zie het kader). Sommige acties richten zich op een bepaalde leeftijdsgroep. Een sponsorloop is leuk voor kinderen (misschien kan de plaatselijke basisschool erbij betrokken worden) en een fietstocht is iets voor het hele gezin. Ludieke acties (bv. een nacht in een kartonnen doos slapen voor Kinderen in de Knel) betrekken jongeren bij het werk. Voor een wat ingewikkelder actie kan het opstellen van een werkplan (zie paragraaf 2.3) helpen om alles goed

IDEEËN VOOR GELDWERFING

- Besteed aandacht aan de *collectes*. Maak uw commissie zichtbaar en geef persoonlijk een toelichting in de kerkdienst. Maak zo nu en dan gebruik van een powerpointpresentatie.
- Stuur een *brief aan alle gemeenteleden*. Op twee momenten in het jaar kunt u samen met Kerk in Actie alle leden van uw gemeente aanschrijven. Dit kunt u bv. verbinden met een collecte van Kerk in Actie. U kunt ook een brief versturen voor een project van Kerk in Actie waar uw gemeente mee bezig is, bv. via Kerk in Actie Interactief.
- Overleg met het college van kerkrentmeesters en diaconie om een *vaste vrijwillige bijdrage* van gemeenteleden te vragen voor zending en (wereld)diaconaat.
- Organiseer een *huis-aan-huis-collecte*.
- Steun de *inzamelingsacties* van Kerk in Actie:
Postzegel- en briefkaartenactie
Inzameling oude mobieltjes
Inzameling 'oud' geld
Zendingsbussen
Deel spaardoosjes uit om thuis te sparen
- Werf vaste *donateurs* voor Kerk in Actie (www.kerkinactie.nl/donateur). Ook mensen die niet (meer) in de kerk komen kunt u vragen donateur te worden. Na aanmelding kan men aangeven hoe vaak men post wil ontvangen. Kerk in Actie stuurt de donateurs het blad Vandaar toe.
- Vraag gemeenteleden of zij erover willen denken Kerk in Actie op te nemen in hun *testament* of Kerk in Actie willen steunen met een *notariële schenking*. De laatste geeft de gever voordelen bij de inkomstenbelasting en Kerk in Actie een extra bijdrage.
- Houd een leuke *gemeenteactiviteit* en schenk de opbrengst aan een project van Kerk in Actie. Bijvoorbeeld een open tuinen-dag, een sobere maaltijd of een creatieve tentoonstelling.
- Werk met een *project*. Gericht geld bestemmen voor een project geeft het werk een gezicht. Met Kerk in Actie Interactief kunt u een afspraak maken zodat het geld dat u voor het project ophaalt ook aan dit project wordt besteed. Kijk op www.kerkinactie.nl/interactief voor contact met uw gemeenteadviseur.

te laten verlopen. Het is goed van tevoren het doel van de actie vast te stellen en een streefbedrag vast te stellen. Begin ook op tijd met de publiciteit.

Meer weten? Bestel de brochure 'Handreiking fondsenwerving' (zie hoofdstuk 4.1) of kijk op de website www.kerkinactie.nl > *kom in actie* en www.kerkinactie.nl > *steun ons werk* voor meer ideeën, materiaal en adressen. Ook op de website www.idee-en-kerk.nl en in het blad Diakonia van Kerk in Actie vindt u leuke ideeën voor fondsenwerving.

COLLECTEOPBRENGSTEN OVERMAKEN

Voor het overmaken van de collecteopbrengsten stuurt Kerk in Actie een acceptgiro naar de financiële contactpersonen van diaconieën en ZWO-commissies. U kunt ook rechtstreeks geld overmaken op giro 456, t.n.v. Kerk in Actie in Utrecht, onder vermelding van de naam van de kerkelijke gemeente en de betreffende collecte. Binnenkort gaat de acceptgiro verdwijnen door Europese regelgeving. Kerk in Actie zal u over de veranderingen tijdig informeren.

Bijdragen via *Kerk in Actie Interactief* maakt u over op giro 107 t.n.v. Kerk in Actie Interactief en de code die vermeld is op het afsprakenformulier. Zo kan Kerk in Actie garanderen dat het geld aan uw project wordt besteed.

Luisterend Dienen heeft een eigen gironummer: giro 76035 te Utrecht

Giften van *particulieren* kunnen meetellen met de bijdrage van de plaatselijke kerk. Zij dienen dit dan door te geven aan Kerk in Actie.

Kerk in Actie stuurt u twee keer per jaar een rapportage over de ontvangsten uit uw gemeente.

Naast de geldwerving voor Kerk in Actie hebben diaconieën in de Protestantse Kerk in Nederland ook nog te maken met het zogenoemde *diaconaal quotum*. De inkomsten daarvan zijn bestemd voor landelijk diaconaal kerkenwerk, dienst in de samenleving en (het diaconale deel van) de oecumene en voor ondersteunende activiteiten die het diaconaal werk mogelijk maken, zoals communicatie en fondsenwerving, synodewerk en juridische zaken.

3.8 SOLIDARITEITSACTIES

Onze partners vragen niet alleen om betrokkenheid bij hun werk en financiële steun, ze vragen ook om metterdaad naast hen te staan, hen te helpen in hun strijd om mensenrechten en een beter bestaan.

Elk jaar organiseert Kerk in Actie de *Paasgroetenactie*: rond Pasen kunt u ter bemoediging een paasgroet sturen naar politieke gevangenen, mensenrechtenorganisaties en Nederlandse gevangenen in het buitenland en tevens aan gevangenen in Nederlandse gevangenissen. Kerk in Actie werkt hierbij samen met Amnesty International, Epafra, Justitiepastoraat en het Boekencentrum. Deze schrijfacties worden aangekondigd in de Kerk in Actie nieuwsbrief en op de website.

In de zomer en de adventsperiode sluit Kerk in Actie soms aan bij schrijfacties van Amnesty International voor de mensenrechtensituatie in een bepaald land. U kunt dan brieven schrijven naar de regering van het betreffende land en naar een lokale (mensenrechten)organisatie. Deze schrijfacties worden aangekondigd in de Kerk in Actie nieuwsbrief en op de website.

Ook als de gemeente betrokken is bij een partner of project via Kerk in Actie Interactief kunt u hen steunen door ze regelmatig te schrijven.

Eerlijke handel. In veel landen worden werknemers uitgebuit. Daardoor liggen hun producten voor een (veel) te lage prijs bij ons in de winkel. De bijbel roept mensen op om elkaar rechtvaardig te behandelen. Voor de producten die uit de zogenoemde 'eerlijke handel' komen, bijvoorbeeld uit de Wereldwinkel, is een eerlijke prijs betaald. U kunt gemeentelieden stimuleren om 'eerlijke producten' te kopen of mee te helpen bij de verkoop hiervan. Sommige partners van Kerk in Actie bieden ook eerlijke producten aan.

Meer weten? www.kerkinactie.nl/webwinkel en www.wereldwinkels.nl.

Eerlijk beleggen. De oecumenische ontwikkelingscoöperatie Oikocredit steunt wereldwijd initiatieven van mensen om een eigen inkomen te verwerven. Zij doet dit niet met giften maar door leningen te verstrekken. Oikocredit is in 1975 opgericht door de kerken. Particulieren kunnen deelnemen aan Oikocredit door geld te beleggen in het Oikocredit Nederland Fonds.

Kijk hiervoor op www.oikocredit.nl. Kerkelijke gemeenten kunnen deelnemen via Kerk in Actie. Neemt u hiervoor contact op met de Servicedesk.

4. ONDERSTEUNING BIJ UW WERK

4.1 WEBSITE, BLADEN EN MATERIALEN

Om u te helpen het werk van Kerk in Actie in uw gemeente onder de aandacht te brengen zijn er verschillende publicaties, voorlichtingsmaterialen en een website beschikbaar.

A. WEBSITE

www.kerkinactie.nl is het adres van de website van Kerk in Actie. Deze geeft u actuele informatie over het werk van Kerk in Actie in binnen- en buitenland, maar ook achtergrondinformatie over collectes, liturgiesuggesties, campagnes, projectinformatie, foto's en nog veel meer. De website wordt dagelijks geactualiseerd. U kunt via de webwinkel ook materiaal bestellen.

B. REGELMATIG TERUGKERENDE PUBLICATIES

Kerk in Actie nieuwsbrief: tien keer per jaar (maandelijks behalve in de zomer) verstuurt Kerk in Actie een nieuwsbrief naar alle groepen die zich in de gemeente bezighouden met het werk van Kerk in Actie. De nieuwsbrief bevat actuele informatie over het diaconale en missionaire werk, zoals de aankondiging van de Landelijke Diaconale Dag, regionale ontmoetingsdagen, nieuwe uitgaven, beschikbare sprekers zoals uitgezonden medewerkers, nieuws over bepaalde projecten of ontwikkelingen in de wereldsamenleving. De nieuwsbrief wordt zowel op papier als per e-mail aangeboden. U kunt zich voor de Kerk in Actie nieuwsbrief aanmelden via www.kerkinactie.nl/nieuwsbrief, per telefoon (030) 880 14 56, of per e-mail: servicedesk@kerkinactie.nl.

Kerk in Actie Express: een digitale nieuwsbrief die per e-mail wordt verspreid met korte nieuwtjes, bedoeld voor de digitale brievenbus van zowel commissie- als gemeenteleden.

Diakonia: het 'vakblad voor diakenen', geeft informatie over de thema's in binnen- en buitenland waarmee diakenen en Kerk in Actie zich bezighouden, achtergrondinformatie over collectes, praktische informatie over hoe (wereld) diakenen bepaalde thema's in de gemeente aan de orde kunnen stellen. Diakonia verschijnt zes keer per jaar.

Vandaar: donateursblad dat gratis toegezonden wordt aan alle particuliere donateurs. Het verschijnt vier keer per jaar en bevat veel informatie over m.n. de buitenlandse partners van ICCO en Kerk in Actie.

Geloof in Uitvoering: jaarlijks geeft Kerk in Actie een brochure uit met informatie over de partners en projecten van Kerk in Actie. Deze brochure geeft een goed overzicht van het brede werkveld van (ICCO en) Kerk in Actie.

Collectemateriaal: een aantal keren per jaar kunnen gemeenten collecteren voor het werk van Kerk in Actie. Rondom die collectemomenten wordt door Kerk in Actie gratis collectemateriaal beschikbaar gesteld: folders, posters en advertentieprintjes. Het materiaal kan gebruikt worden om de collecte in de plaatselijke gemeenten te ondersteunen. Rondom een aantal collecten wordt aanvullend materiaal beschikbaar gesteld, zoals uitgebreide achtergrondinformatie, een artikeltje voor het kerkblad, een powerpointpresentatie en liturgiesuggesties voor de eredienst. Jaarlijks stuurt Kerk in Actie een formulier toe waarmee u de gewenste aantallen folders en posters kunt bestellen.

C. OVERIG VOORLICHTINGSMATERIAAL

Kerk in Actie probeert u met verschillende uitgaven zo goed mogelijk te ondersteunen in uw werk. Geregeld wordt er nieuw materiaal gemaakt. Omdat het onmogelijk is om een volledig overzicht te geven, noemen we hier een paar belangrijke zaken. Nieuwe uitgaven worden altijd aangekondigd in de nieuwsbrief en zijn te bestellen in de webwinkel van Kerk in Actie of via de Servicedesk.

Materiaal voor de 40dagentijdscampagne. Geregeld vraagt Kerk in Actie aandacht (en actie) voor verschillende thema's. Een vast moment daarvoor is de 40dagentijd. Tijdens deze periode wordt aandacht gevraagd voor projecten van ICCO en Kerk in Actie in binnen- en buitenland. Kerk in Actie stelt dan materiaal ter beschikking, waarmee u in uw gemeente aan de slag kunt gaan. Zie ook: www.kerkinactie.nl/40dagentijd.

Audiovisueel materiaal. Bij verschillende binnenlandse en buitenlandse projecten van Kerk in Actie is audiovisueel materiaal beschikbaar, zoals DVD's, fotoseries en cd's met muziek. Een volledig overzicht is te vinden in de webwinkel op de website. Zit uw keuze er niet bij? Overlegt u dan met uw gemeenteadviseur Interactief.

Handreiking fondsenwerving. In deze handreiking staan ideeën voor het opstellen van fondsenwervende acties. Een doe-boek, vol ideeën die plaatselijk gebruikt zijn.

Liedboek Hoop van alle volken, zingen met partnerkerken. In dit liedboek staan liederen uit kerken van over de hele wereld, vertaald in het Nederlands. Bij dit liedboek is een CD verkrijgbaar en een boek met begeleidingen en koorzettingen.

4.2 CURSUSSEN EN BIJEENKOMSTEN

CURSUS ZENDING, WERELDDIACONAAT EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Voor mensen die kortgeleden lid zijn geworden van een commissie en/of die meer willen weten over het (wereld) diaconale werk van de kerk, organiseert het Protestantse Centrum voor Toerusting en Educatie (PCTE) een cursus zending, werelddiaconaat en ontwikkelingssamenwerking. Aan het eind van de cursus hebt u inzicht in het werk van zending en werelddiaconaat zoals dat door de kerkelijke organen (Kerk in Actie en GZB) wordt uitgevoerd; kennis van ontwikkelingssamenwerking (o.a. de relatie tussen ICCO en Kerk in Actie), en bent u in staat dit werk handen en voeten te geven in uw eigen gemeente.

Ter sprake komen:

- Achtergronden van zending en werelddiaconaat van de Protestantse Kerk in Nederland en van organisaties waar Kerk in Actie mee samenwerkt.
- De rol van de partnerorganisaties op het gebied van zending en werelddiaconaat en de mogelijkheden om met hen in contact te komen.
- De manier waarop u zending, werelddiaconaat en ontwikkelingssamenwerking een gezicht kunt geven in uw gemeente.

Op verzoek kunnen ook cursussen worden gegeven die verder ingaan op diverse onderwerpen, zoals:

- Publiciteit in de gemeente (de mogelijkheden van een website en het schrijven van collectieaankondigingen)
- Het betrekken van jongeren bij het (wereld)diaconale werk
- Achtergrondinformatie over landen of thema's

Meer weten? www.toerustingeneducatie.pkn.nl > werken in plaatselijke gemeenten > zending en werelddiaconaat.

BEZOEKEN AAN CLASSICALE, REGIONALE OF LANDELIJKE BIJEENKOMSTEN

Kerk in Actie en classicale werkgroepen organiseren regelmatig informatieve bijeenkomsten. Hierover wordt u per brief, per e-mail of via de nieuwsbrief geïnformeerd. Zorg ervoor dat het juiste adres en e-mailadres van de secretaris van uw groep bekend is bij Kerk in Actie en uw classicale werkgroep! Binnenlands diaconaat en werelddiaconaat komen ook aan de orde op de Landelijke Diaconale Dag die jaarlijks in november plaatsvindt en de Diaconale ontmoetingsdagen die in het voorjaar op verschillende plaatsen in het land gehouden worden.

4.3 UW VRAAG OP MAAT BEANTWOORD

DE SERVICEDESK VAN KERK IN ACTIE

Bij de Servicedesk kunt u terecht voor advies over bijvoorbeeld projectkeuze, meer informatie over bepaalde (collecte)projecten of de actualiteit, het bestellen van materiaal, het uitnodigen van sprekers, en voor algemene vragen.

GEMEENTEADVISEUR

De gemeenteadviseurs van de Protestantse Kerk in Nederland zijn beschikbaar om met u mee te denken over bv. het kiezen van een project, het opzetten van een actie, een kerkdienst of een gemeenteavond of het meedoen aan uitwisselingsprogramma's.

HOE BEREIKT U KERK IN ACTIE?

Kerk in Actie is gehuisvest in het gebouw van de Dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk in Nederland, Joseph Haydnlaan 2a, Utrecht. Het postadres is: Postbus 456, 3500 AL Utrecht.

Als u informatie of advies nodig heeft, kunt u contact opnemen met de Servicedesk, tel. (030) 880 14 56, fax (030) 880 14 57, e-mail servicedesk@kerkinactie.nl.

Als u materiaal wilt bestellen, kunt u terecht bij de Afdeling bestellingen, tel. (030) 880 13 37, e-mail bestellingen@pkn.nl.

Als u een abonnement wilt hebben op een van de tijdschriften of op de Kerk in Actie nieuwsbrief, kunt u terecht bij de abonnementenadministratie, tel. (030) 880 1725, fax (030) 880 15 84, e-mail abbonnementen@pkn.nl.

4.4 SPECIALE PROGRAMMA'S EN VERWANTE ORGANISATIES

Naast Kerk in Actie zijn er in Nederland vele grotere en kleinere organisaties op het gebied van zending, wereld-diaconaat en ontwikkelingssamenwerking. Hieronder vindt u de organisaties die een relatie hebben met de Protestantse Kerk in Nederland en Kerk in Actie. Ook worden speciale programma's van Kerk in Actie genoemd.

LUISTEREND DIENEN

Luisterend Dienen is het diaconale programma van Kerk in Actie dat zich richt op gemeenten van de Protestantse Kerk in Nederland die zich rekenen tot de Gereformeerde Bond. Uit de totale begroting van Kerk in Actie is door de werkgroep Luisterend Dienen een aantal projecten geselecteerd. Het gaat vrijwel altijd om projecten die door een zusterkerk of een christelijke organisatie worden gedragen.

Website: www.luisterenddiensten.nl

GZB

De positie van de Gereformeerde Zendingsbond is geregeld in de kerkorde van de Protestantse Kerk in Nederland. De GZB richt zich met name op gemeenten die zich rekenen tot de Gereformeerde Bond.

Website: www.gzb.org

ICCO

ICCO, de Interkerkelijke organisatie voor ontwikkelingssamenwerking, financiert projecten met overheidsgeld. ICCO werkt aan structurele armoedebestrijding en doet dit op basis van protestants-christelijke waarden. ICCO en Kerk in Actie werken nauw samen in hun gezamenlijke buitenlandafdeling.

Website: www.icco.nl

TOGETTHERE

Togetthere is het internationaal jongerenprogramma van ICCO en Kerk in Actie. Togetthere heeft vier verschillende programma's voor jongeren van 16 tot 32 jaar en deze bieden allerlei mogelijkheden: voor vrijwilligers en professionals, voor individuen en groepen. Van twee weken tot twee jaar. Van Nederland tot Zimbabwe. Togetthere begeleidt de deelnemers waarbij hun persoonlijke, sociale, spirituele en maatschappelijke ontwikkeling centraal staat.

Website: www.togetthere.nl

IMPULSIS

Regelmatig komt het voor dat betrokken Nederlanders in contact met mensen in het Zuiden kleinschalige ontwikkelingsprojecten opzetten. Impulsis is opgezet door Edukans, ICCO en Kerk in Actie om deze initiatieven te steunen met advies, contacten en financiële steun. Daarbij wil Impulsis een gelijkwaardig en langdurig partnerschap met de initiatiefnemer opbouwen. Initiatieven die Impulsis steunt zijn er altijd op gericht om mensen op eigen benen te laten staan. Website: www.impulsis.nl

OIKOS

Oikos (Oecumenisch Instituut Kerk en Ontwikkelingssamenwerking) is in Nederland actief op het gebied van ontwikkelingsvraagstukken en richt zich met onderzoek, educatie en campagnes vooral op kerken, kerkelijke groepen en personen. Website: www.stichtingoikos.nl

SHO

De Samenwerkende Hulporganisaties zijn een samenwerkingsverband van: Kerk in Actie, Nederlandse Rode Kruis, Oxfam Novib, Unicef Nederland en Cordaid Mensen in Nood. Bij grote rampen werken deze organisaties samen om geld in te zamelen, informatie te geven en de hulp aan het getroffen gebied af te stemmen. SHO besteedt zelf geen hulp gelden maar laat deze taak over aan de aangesloten organisaties. Website: www.giro555.nl

4.5 ANDERE INFORMATIEBRONNEN

Het blad Internationale Samenwerking is het maandblad over ontwikkelingssamenwerking van de NCDO (Nationale Commissie voor Internationale Samenwerking en Duurzame Ontwikkeling). Een abonnement is gratis. Aanmelden via de website: www.isonline.nl

www.minbuza.nl – website van het Ministerie van Buitenlandse zaken, met reisinformatie en landeninformatie

ontwikkelingssamenwerking.startpagina.nl – overzicht van nuttige internetpagina's op het gebied van ontwikkelingsamenwerking

AFKORTINGEN

GZB	Gereformeerde Zendingsbond
ICCO	(oorspronkelijk) Interkerkelijke Coördinatie Commissie Ontwikkelingssamenwerking
MDO	Missionair en Diaconaal werk en Oecumenische relaties
NPB	Nederlandse Protestanten Bond
SHO	Samenwerkende Hulporganisaties
SOH	Stichting Oecumenische Hulp
YMCA	Young Men's Christian Association
ZWD	Zending en Werelddiaconaat
ZWO	Zending, Werelddiaconaat en Ontwikkelingssamenwerking

COLOFON

Kerk in Actie
Postbus 456
3500 AL Utrecht
Telefoon (030) 880 14 56
E-mail: servicedesk@kerkinactie.nl
Internet: www.kerkinactie.nl
ING 456 Utrecht

Redactie

Karel Jungheim
Emmy Bregman

Opmaak

Drukkerij Libertas te Bunnik
Geloof in uitvoering is gedrukt op milieuvriendelijk gefabriceerd reviva offset papier.

Foto's

Matthias van Halem (18), Jaap de Jager (10), Karel Jungheim (23), Marieke Kamerbeek (16), Bandith Neph (5), Els Scholten (7), Nico Schouten (24), Freek Visser (4, 9, 12 t/m 14, 17, 19, 21, 22, 27, 28), Marja Vos (8).

© Utrecht, juni 2009

KERK IN ACTIE GIRO456

Kerk in Actie
Postbus 456
3500 AL Utrecht
Telefoon (030) 880 14 56
E-mail: servicedesk@kerkinactie.nl
Internet: www.kerkinactie.nl
Giro 456 Utrecht